

ПАСПОРТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
12.00.09 - кримінальний процес
та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність

I. Формула спеціальності:

Спеціальність об'єднує юридичні науки, які досліджують кримінально-процесуальні відносини та кримінально-процесуальну діяльність і їх зміст; кримінально-процесуальне право та законодавство; закономірності збирання, дослідження, оцінювання та використання доказів; прийоми, методи та засоби розкриття, розслідування, судового розгляду та запобігання злочинів; використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві та провадження експертних досліджень.

II. Напрями досліджень:

2.1. У галузі кримінального процесу:

- Суспільно-політичне призначення кримінально-процесуального права; основні форми діяльності в боротьбі зі злочинністю; кримінально-процесуальні функції, їх система та класифікація; моральні основи кримінально-процесуальної діяльності; джерела кримінально-процесуального права; кримінально-процесуальне право в системі галузей національного права; завдання кримінального процесу; зміст процесуальних гарантій; система принципів кримінального процесу та їх нормативний зміст.

- Поняття кримінально-процесуального права та законодавства; предмет і методи кримінально-процесуального права; норми кримінально-процесуального права та їх тлумачення; межі дії кримінально-процесуального закону.

- Предмет і метод науки кримінального процесу; перспективи розвитку кримінально-процесуальної науки; кримінальний процес і правосуддя, їх співвідношення; співвідношення кримінального процесу з іншими юридичними науками.

- Поняття суб'єктів кримінального процесу; органи, які ведуть кримінальний процес, та його учасники; докази та доказування в кримінальному процесі; види доказів.

- Стадії кримінального процесу; порушення кримінальної справи; досудове розслідування; слідчі дії; притягнення як обвинуваченого; кримінально-процесуальний примус; запобіжні заходи; зупинення та закінчення досудового слідства; попередній розгляд справи суддею; судовий розгляд; судові акти в кримінальному процесі.

- Провадження щодо перевірки вироків, постанов і ухвал суду; провадження в апеляційній і касаційній інстанціях; виконання вироку; перегляд судових рішень у порядку виключного провадження; підстави та процесуальний порядок застосування примусових заходів медичного характеру; особливості провадження у справах про злочини неповнолітніх; спрощені форми провадження в кримінальних справах.

- Міжнародні стандарти в кримінальному процесі; співвідношення національного кримінально-процесуального законодавства та зарубіжного; гармонізація кримінально-процесуального права з міжнародними договорами у сфері кримінального судочинства; проблеми імплементації міжнародних договорів до національного законодавства; проблеми захисту прав людини в кримінальному судочинстві; альтернативні механізми вирішення кримінально-правових конфліктів.

2.2. У галузі криміналістики:

- Предмет, об'єкти та система криміналістики; закономірності, що вивчає наука; принципи та закони розвитку криміналістики, методологічні основи та система методів криміналістики, її природа та місце в системі наукового знання; тенденції розвитку криміналістичних знань, історія криміналістики.

- Зміст і структура загальної теорії криміналістики: наукові основи криміналістичної ідентифікації, діагностики та прогнозування; поняття та зміст окремих криміналістичних теорій і вчень.

- Наукові основи криміналістичної техніки; правові підстави застосування науково-технічних засобів у боротьбі зі злочинністю: використання сучасних інформаційних технологій у слідчій і судовій діяльності; галузі криміналістичної техніки та їх зміст; науково-технічне оснащення органів

досудового слідства та судів; форми, методи та засоби фіксації доказової інформації.

- Криміналістична тактика та сфери застосування її положень; предмет і структура складових криміналістичної тактики; криміналістичні версії та планування розслідування; проблема прийняття тактичного рішення та тактичний ризик; тактичний прийом як елемент криміналістичної тактики; ситуаційна обумовленість тактичних прийомів; тактика процесуальної дії; тактичні прийоми окремих слідчих дій; тактичні комбінації (системи прийомів) та тактичні операції, їх види й особливості застосування.

- Поняття криміналістичної методики; структура та види окремих криміналістичних методик: принципи формування видових і міжвидових окремих криміналістичних методик; проблема створення методик (мікрометодик) розслідування нових видів злочинів у сфері економіки та тяжких насильницьких злочинів.

2.3. У галузі судової експертизи:

- Концептуальні основи судової експертизи: загальна теорія судової експертизи; експертна діяльність і сучасні можливості судових експертиз; система експертного забезпечення правосуддя; нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності; судово-експертні установи та відомчі служби; статус судового експерта; проблема нетрадиційних судових експертиз в Україні.

- Види судових експертиз і проблема їх класифікації; система криміналістичних експертиз; провадження судової експертизи на досудовому слідстві та в суді; роль судових експертиз у розкритті та розслідуванні злочинів; висновок експерта та його оцінка; достовірність експертних досліджень.

- Експертні методики й експертні технології в судово-експертній діяльності; проблема "стандартизації" та "сертифікації" експертних методик; методи судово-експертного дослідження; роль методики дослідження в судовій експертизі.

2.4. У галузі оперативно-розшукової діяльності:

- Наука оперативно-розшукової діяльності, її предмет і методи дослідження; стан і перспективи її розвитку; взаємозв'язок науки оперативно-розшукової діяльності з іншими юридичними та неюридичними науками.

- Державна політика в галузі здійснення оперативно-розшукової діяльності; правові основи здійснення негласної діяльності суб'єктами оперативно-розшукової діяльності, застосування ними оперативних і оперативно-технічних засобів у боротьбі зі злочинністю; правові підстави обмеження конституційних прав і основоположних свобод людини і громадянина, недоторканості житла, таємниці листування, телефонних розмов і інших прав і свобод; правові й інші гарантії захисту прав і свобод особи, щодо якої здійснюється оперативно-розшукова діяльність; взаємозв'язок оперативно-розшукової діяльності з іншими формами державної правоохоронної діяльності; законодавство, що регламентує оперативно-розшукову діяльність; шляхи та напрями удосконалення чинного оперативно-розшукового законодавства.

- Стратегія і тактика роботи з негласними співробітниками; дотримання конфіденційності при отриманні негласної інформації, проблеми її реалізації в кримінальному судочинстві; конспірація оперативно-розшукових заходів, легендування оперативних комбінацій із врахуванням оперативної обстановки та ситуації.

- Негласна робота відповідно до завдань, функцій і компетенції оперативних підрозділів, напрямів правоохоронної діяльності; правовий порядок і тактика проникнення негласних працівників у злочинне середовище; застосування інститутів звільнення негласних працівників від відповідальності за вчинення певних злочинів, а також виключення їх кримінальної відповідальності згідно з обставинами, що виключають злочинність діяння.

- Правовий порядок провадження оперативних розробок осіб, підозрюваних у підготовці чи вчиненні злочину; пошук і документування діяльності осіб, які вчиняють злочини, розшук осіб, що

переховуються від органів розслідування, суду або ухиляються від відбуття кримінального покарання, розшук безвісти пропалих громадян; оперативна розробка осіб, відносно яких розслідується кримінальна справа.

- Реалізація негласно отриманої інформації в кримінальному судочинстві; форми; принципи і підстави взаємодії слідчого, прокуратури і суду з оперативними підрозділами; інформаційне забезпечення оперативних розробок; використання спеціальних автоматизованих банків даних оперативно-розшукового призначення.

- Оперативно-розшукова діяльність спеціальних підрозділів із боротьби з корупцією й організованою злочинністю; тактика запобігання та розкриття бандитизму, терористичних актів, вбивств на замовлення, нелегальної торгівлі зброєю й інших тяжких злочинів; правові й організаційні основи залучення до співробітництва учасників організованих злочинних угруповань; взаємодія оперативних підрозділів із боротьби з корупцією й організованою злочинністю з державними органами, що мають контрольні повноваження.

- Правові підстави, порядок обліку та використання негласної інформації про події, факти й осіб, які беруть участь в організованій злочинній діяльності; проблеми використання спеціальних технічних засобів у боротьбі з організованою злочинністю.

- Наукове та практичне вирішення завдань взаємодії оперативних підрозділів з Інтерполом; взаємодія з міжнародними правоохоронними органами й організаціями при розшуку викраденого автотранспорту, боротьби з торгівлею людьми, відмиванням "брудних" грошей, фальшуванням іноземної валюти; вдосконалення правових підстав і механізму виконання оперативно-розшукових завдань на міжнародному рівні діяльності спеціальних оперативних підрозділів.

- Прокурорський нагляд за дотриманням законності заведення, провадження та закриття оперативно-розшукових справ; межі прокурорського нагляду за законністю роботи з негласними співробітниками, тактикою їх вводу в оперативну розробку та виводу з неї;

форми участі прокурора при проведенні оперативних заупок, контрольованих поставок, виняткових і тимчасових заходів, що можуть порушувати права та свободи людини, їх конституційні гарантії; режим таємності та конспірації при взаємодії з судом і прокурором.

III. Галузь науки, з якої присуджуються наукові ступені:

юридичні науки.